

Затверджено на засіданні кафедри
теорії та історії держави і права
від 26 серпня 2025 р., протокол № 1

Зав. кафедри _____ Адамович С.В.

**ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ
ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ 1-ГО КУРСУ
ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ «БАКАЛАВР»
З НОРМАТИВНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ТЕОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА»
НА ДРУГИЙ СЕМЕСТР 2025-2026 Н. Р.
(СПЕЦІАЛЬНІСТЬ D8 ПРАВО, ДЕННА ФОРМА ЗДОБУТТЯ ОСВІТИ)**

Загальні методичні рекомендації до виконання індивідуального завдання

Індивідуальне завдання з нормативної навчальної дисципліни «Теорія держави і права» передбачає написання есе на тему, яку студент обирає із запропонованого нижче списку. Перед власне написанням есе слід ознайомитись з науковою літературою з обраної теми, визначити основні її проблемні чи дискусійні аспекти і творчо переосмислити шляхи вирішення вказаних проблемних питань. Структура есе: 1) вступ (постановка проблеми, актуальність); 2) основна частина (аргументи «за» і «проти», аналіз різних підходів); 3) висновок (власна позиція, обґрунтована аргументами). Обсяг есе – орієнтовно 5 сторінок тексту (Times New Roman, 14 pt, 1.5 інтервал). Критерії оцінювання: глибина розуміння проблеми; знання різних філософсько-правових концепцій; аналітичність та критичне мислення; аргументованість власної позиції; логічність викладу; коректність посилань на джерела.

1. Юридичні факти у механізмі правового регулювання: проблеми теорії
2. Проблеми визначення структури правовідносин
3. Проблема правосуб'єктності як складова теорії правового статусу суб'єкта права
4. Проблема вибору і кваліфікації юридичних фактів
5. Проблемні питання теорії правовідносин
6. Правовідносини як особливий вид суспільних відносин: проблеми співвідношення
7. Суб'єкти правовідносин: сучасні проблеми визначення та класифікації
8. Об'єкти правовідносин: дискусійні питання
9. Юридичний зміст правовідносин: проблеми розмежування суб'єктивного права та юридичного обов'язку
10. Проблеми тлумачення норм права в сучасних умовах
11. Наукове (доктринальне) тлумачення законів та його роль у здійсненні правосуддя
12. Проблеми тлумачення права в діяльності Верховної Ради України
13. Юридична природа та місце офіційних інтерпретаційних актів у правовій системі України
14. Теоретичний і практичний погляди на тлумачення Конституційним Судом України норм законодавства
15. Юридіко-лінгвістичне тлумачення текстів нормативно-правових актів: методологічні проблеми
16. Офіційно-нормативне тлумачення законодавства як інструмент адаптації правового регулювання до соціальних змін
17. Питання меж тлумачення Конституційним судом Конституції та законів України
18. Проблеми офіційного тлумачення закону
19. Тлумачення правових норм у сучасних умовах: функції та методи

20. Співвідношення способів тлумачення правових норм: проблеми пріоритетності
21. Характеристика та класифікація правозастосовчих помилок
22. Роль принципу верховенства закону для подолання ієрархічних колізій
23. Логічні засади моделювання правозастосовної діяльності
24. Колізії у законодавстві України: причини та шляхи подолання
25. Правозастосування як складова частина механізму правового регулювання
26. Реалізація права як основна проблема реформування правової системи України
27. Теоретичні аспекти процесу реалізації права
28. Нетипові ситуації правозастосовчого процесу
29. Місце юридичної кваліфікації у процесі правозастосування
30. Проблема ефективності юридичного механізму правозастосування
31. Законність та справедливість як вимоги та фактори правореалізації
32. Доказування у правозастосовчій діяльності: теоретико-правові аспекти
33. Правозастосовний розсуд та його межі
34. Аналогія права та аналогія закону: проблеми застосування
35. Проблеми визначення поняття та структури юридичної діяльності
36. Юридична практика в правовій системі України: функції та значення
37. Шляхи вдосконалення юридичної діяльності та юридичної практики
38. Принципи юридичного процесу: проблеми реалізації
39. Проблемні питання юридичного процесу в Україні
40. Юридична техніка актів правозастосування: особливості сучасної практики
41. Структура правотворчої техніки: проблеми визначення
42. Юридична термінологія: проблеми формування та застосування
43. Юридичні конструкції в системі засобів юридичної техніки
44. Зовнішнє оформлення нормативно-правових актів: проблемні аспекти
45. Види правової поведінки: сучасні підходи до класифікації
46. Правомірна бездіяльність як форма правової поведінки: теоретичні аспекти
47. Проблеми визначення зловживання правом
48. Юридично значуща поведінка: основні концепції та підходи до вивчення
49. Правопорушення: теорія і законодавча практика
50. Проблеми мотивації правової поведінки
51. Об'єктивно протиправні діяння: теоретичні та практичні аспекти
52. Причини та умови правопорушень і шляхи їх подолання
53. Співвідношення складу правопорушення та складу злочину: проблемні питання
54. Проблеми визначення підстав юридичної відповідальності
55. Проблеми класифікації юридичної відповідальності
56. Поняття вини та деякі суміжні поняття: співвідношення правового змісту
57. Трансформація юридичної відповідальності як один із інструментів побудови демократичного суспільства
58. Юридична відповідальність як передумова правомірної поведінки особи: теоретичні аспекти
59. Процесуальна відповідальність як окремих і самостійний вид юридичної відповідальності
60. Визначення поняття, сутності та видів соціальної відповідальності: актуальні проблеми
61. Конституційно-правова відповідальність: на шляху універсальної ідентифікації
62. Адміністративна відповідальність у системі юридичної відповідальності: проблемні аспекти
63. Засоби державного примусу у правовій системі України: проблеми ефективності
64. Проблеми визначення поняття юридичної відповідальності
65. Проблеми інституціоналізації нових видів юридичної відповідальності
66. Дисциплінарна відповідальність у системі юридичної відповідальності: специфіка

правового регулювання

67. Кримінальна відповідальність у системі юридичної відповідальності: принципи та межі
68. Цивільно-правова відповідальність у системі юридичної відповідальності: особливості реалізації
69. Підстави виключення, обмеження і звільнення від юридичної відповідальності: проблеми правозастосування
70. Право і звичаєві норми: історичні та сучасні аспекти взаємодії
71. Право та релігійні норми: проблеми співвідношення в сучасному суспільстві
72. Взаємозв'язок та взаємодія права і норм моралі: межі та конфлікти
73. Право та політичні норми: взаємовплив та межі
74. Право та корпоративні норми: питання розмежування
75. Право і технічні норми. Соціально-технічні норми: проблеми правового регулювання
76. Предмет правового регулювання: сучасні проблеми визначення
77. Сфера, основні напрямки і межі правового регулювання: теоретичні аспекти
78. Правові стимули та обмеження в праві як інформаційно-психологічні засоби правового регулювання
79. Способи, методи та типи правового регулювання: проблеми класифікації
80. Ефективність правового регулювання: критерії та шляхи підвищення
81. Сучасний стан та подальший розвиток вчення про механізм правового регулювання
82. Юридичний компроміс як додатковий метод правового регулювання
83. Правове регулювання та шляхи підвищення його ефективності в умовах правової реформи
84. Людина як правова істота: філософсько-правові аспекти
85. Правовий зв'язок особи та держави в сучасних умовах: проблеми взаємодії
86. Види правового статусу особи: критерії диференціації
87. Історичні передумови та фактори становлення громадянського суспільства
88. Вплив інститутів громадського суспільства на становлення і розвиток демократичного політичного режиму
89. Роль права у формуванні громадянського суспільства
90. Конституційно-правові проблеми визначення структури громадянського суспільства
91. Особливості становлення громадянського суспільства в Україні в контексті модернізації
92. Проблеми і шляхи формування в Україні громадянського суспільства
93. Вплив держави на формування громадянського суспільства: позитивні та негативні аспекти
94. Концепт «громадянське суспільство»: принципи сучасної теоретико-методологічної парадигми
95. Державна влада та громадянське суспільство в сучасній Україні: політико-правовий аспект
96. Громадянське суспільство і держава в Україні: проблеми взаємодії
97. Сучасні тенденції формування партійної системи України
98. Теоретичні основи правового статусу особи: дискусійні питання
99. Співвідношення «права людини» і «свободи людини»: філософсько-правовий аналіз
100. Забезпечення прав і свобод людини і громадянина та їх захист органами конституційної юрисдикції
101. Система національних засобів захисту прав людини: проблеми ефективності
102. Політичні права в структурі конституційно-правового статусу людини і громадянина
103. Гарантії культурних прав і свобод громадян України: проблеми реалізації
104. Правовий статус особи в Україні: де-юре та де-факто
105. Теоретико-правові проблеми співвідношення «права людини» та «права спільноти» у контексті розвитку сучасної теорії права

106. Механізм правового захисту конституційних прав і свобод в Україні: шляхи вдосконалення
107. Зміст конституційного права людини і громадянина на судовий захист
108. Соціальні права громадян в аспекті формування України як соціальної, правової держави
109. Проблемні питання реалізації прав і свобод людини в Україні
110. Європейські стандарти у галузі прав людини: реалії та перспективи українського законодавства
111. Механізм забезпечення прав і свобод дитини: проблеми та перспективи
112. Міжнародні та національні гарантії захисту прав людини: співвідношення та взаємодія
113. Міжнародно-правове регулювання прав людини та його вплив на національне законодавство
114. Проблеми розвитку правової ідеології в умовах трансформації суспільства
115. Проблеми правового виховання молоді в сучасних умовах
116. Проблеми культури правотворчої діяльності
117. Правова культура в умовах розбудови незалежної України: досягнення та проблеми
118. Роль правової культури у формуванні професіоналізму юриста
119. Взаємозв'язок правової культури і соціального буття в процесі суспільної трансформації
120. Правова культура і її роль в становленні та розвитку правової держави
121. Актуальні проблеми та перспективи посттоталітарної української правосвідомості
122. Формування правосвідомості громадян у процесі розбудови громадянського суспільства
123. Етносоціокультурні чинники формування національної правосвідомості
124. Проблеми формування національної правової культури
125. Правовий нігілізм у пострадянському суспільстві: причини та шляхи подолання
126. Правова культура і політика: взаємозв'язок і взаємозалежність
127. Правова культура і правосвідомість як засоби стабілізації політичного режиму
128. Правове забезпечення правової культури населення як умова створення основ громадянського суспільства
129. Мова правових актів як показник правової культури суспільства
130. Інтуїтивне право та правосвідомість: поняття та співвідношення
131. Проблеми та перспективи історичного осмислення української правової культури
132. Роль правової культури в утвердженні принципу верховенства права
133. Правова культура як фактор ефективного впливу на розвиток законодавства
134. Структура правосвідомості: сучасні підходи до дослідження
135. Функції правосвідомості у правотворчому та правозастосовчому процесах
136. Види і типи правосвідомості: критерії класифікації
137. Деформації правосвідомості: види та шляхи подолання
138. Правовий менталітет: поняття та національні особливості
139. Основні шляхи формування правової культури суспільства
140. Правове виховання: проблеми мети, завдань та ефективності
141. Засоби, способи, методи та форми правового виховання: проблеми оптимізації
142. Суспільство, його інститути та право: проблеми взаємодії
143. Формування та розвиток ідеї та концепції громадянського суспільства: історичний аспект
144. Фактори становлення громадянського суспільства: теоретичний аналіз
145. Співвідношення держави і громадянського суспільства: моделі взаємодії
146. Місце та роль держави в громадянському суспільстві: проблеми визначення
147. Межі втручання держави в громадянське суспільство та приватне життя особи
148. Засоби і способи контролю громадянського суспільства над державою

149. Стан та перспективи розвитку громадянського суспільства в Україні
150. Історичний розвиток ідеї та концепції правової держави
151. Теоретична модель правової держави і проблеми її реалізації в сучасних умовах
152. Теоретичні проблеми формування правової держави
153. Проблеми та перспективи побудови правової держави в Україні
154. Правова держава і правова культура: взаємозв'язок і результативність
155. Методологічні проблеми запровадження конституційних принципів «верховенства права» і «верховенства закону»
156. Формування правової культури особи в умовах розбудови правової держави Україна
157. Правовий закон: питання теорії та практики в Україні
158. Інтерпретація верховенства права Конституційним Судом України (доктринальний коментар)
159. Проблеми парламентаризму у правовій державі
160. Співвідношення, взаємообумовленість та взаємозалежність соціальної держави, громадянського суспільства і правової держави
161. Принцип верховенства права: історико-теоретичні аспекти визначення та розуміння
162. Проблеми співвідношення верховенства права і верховенства закону
163. Проблеми реалізації принципу верховенства права в умовах формування правової держави в Україні
164. Принцип верховенства права та принцип верховенства закону в правовій державі: дискусійні питання
165. Правова держава і громадянське суспільство: основні аспекти співвідношення
166. Правова і соціальна держава: співвідношення та взаємозв'язок
167. Концепції правової держави і верховенства права: відмінність і спільні риси
168. Визнання, закріплення і гарантування прав та основоположних свобод людини як складова верховенства права
169. Принцип юридичної визначеності: зміст та проблеми реалізації
170. Принцип законності в системі принципів верховенства права
171. Принцип пропорційності у правовій державі
172. Принцип обмеження дискреційних повноважень: теоретичні та практичні аспекти
173. Принцип правової безпеки громадянина та захисту довіри до надійності свого правового становища
174. Принцип незалежності суду і суддів: проблеми реалізації
175. Доктрина належної правової процедури
176. Соціальна правова держава в Україні: стан та перспективи
177. Закріплення основних ознак правової держави в Конституції України: теоретичний аналіз
178. Шляхи формування правової держави в Україні: проблеми та перспективи
179. Принципи концепції верховенства права у рішеннях вітчизняних та міжнародних судових органів
180. Проблеми взаємодії національних та міждержавних правових систем
181. Проблема різноджерельного права в сучасних правових системах
182. Проблеми типології правових систем світу
183. Правова система України на сучасному етапі: стан та перспективи розвитку
184. Класифікація правових систем: проблеми критеріїв
185. Національні (внутрішньодержавні) та міжнародні правові системи: співвідношення
186. Правові системи в умовах глобалізації: тенденції та виклики
187. Процеси гармонізації правових систем: проблеми та перспективи
188. Типологія правових систем світу: сучасні підходи
189. Романо-германський тип правової системи: особливості та тенденції розвитку
190. Правова система Франції: характерні риси та еволюція
191. Правова система Німеччини у контексті європейської правової традиції

192. Англо-американський тип правової системи: специфіка правового регулювання
193. Правова система Англії: традиції та сучасність
194. Правова система США: федералізм та правовий плюралізм
195. Змішаний тип правової системи: проблеми класифікації
196. Північноєвропейська (скандинавська) група правових систем: особливості
197. Латиноамериканська група правових систем у контексті глобалізації
198. Релігійний тип правової системи: співвідношення релігійних та світських норм
199. Мусульманське право: традиції та сучасність
200. Індуське право в системі релігійних правових систем
201. Іудейське право: особливості правового регулювання
202. Канонічне право: місце у сучасних правових системах
203. Звичаєвий тип правової системи: перспективи розвитку
204. Далекосхідне право: філософсько-правові основи
205. Китайське право: традиції та модернізація
206. Японське право: синтез традицій та запозичень
207. Звичаєве право Африки і Мадагаскару в умовах глобалізації
208. Історичні і соціально-культурні витоки української правової системи
209. Становлення та розвиток правової системи України: етапи та особливості
210. Характерні риси сучасної правової системи України та її зв'язок з правовими системами світу

Підготував:

доцент кафедри теорії та історії держави і права _____ Андріюк В.В.